

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МІЖОСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ**

Освітня програма Соціальна робота
Спеціальність 231 Соціальна робота
Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “27” вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи міжособистісного спілкування
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Підготовка компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі соціальної роботи, здатних розв'язувати спеціалізовані задачі та прикладні соціальні проблеми, застосування певних теорій та методів соціальної роботи.

Набуті знання і навички знадобляться студентам у їх майбутній професійній діяльності.

Мета навчальної дисципліни – подати базову інформацію про сутність поняття “міжособистісне спілкування”, його види, структуру і функції, а також на конкретних прикладах і в ході навчання дізнатись про порушення та бар'єри у міжособистісному спілкування, а також відпрацювати шляхи їх подолання та розв'язання конфліктів.

Компетентності

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

СК-14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу.

СК-16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП)

PH-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

PH-2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

PH-11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

PH-12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

PH-17. Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати клієнтів.

PH-18. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад; використовувати стратегії індивідуального та колективного представництва інтересів клієнтів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Загальна характеристика міжособистісного спілкування.	Розглянути теоретичні аспекти спілкування, розвиток спілкування в онтогенезі. Охарактеризувати види, рівні, функції міжособистісного спілкування, розглянути засоби спілкування, основні форми спілкування та типи комунікабельності людей	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль, самоконтроль.

2	Мовлення в міжособистісному спілкуванні	Охарактеризувати структуру мовленнєвої комунікації, обґрунтувати організацію і розвиток мовленнєвої комунікації, мовлення і взаєморозуміння ; розкрити особливості мовлення в соціально-орієнтованому спілкуванні, мовлення як засіб ствердження соціального статусу; розглянути особливості вербальної комунікації в міжособистісному спілкуванні і ефективне слухання.	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль (самостійна робота, тестування, презентації доповідей), самоконтроль.
3	Міжособистісне сприймання і розуміння	Розглянути соціальну перцепцію, розкрити перше враження і точність інтерпретації і спрямоване формування першого враження; охарактеризувати психологічні основи і закономірності розуміння; розглянути каузальну атрибуцію.	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль самостійна робота, тестування, презентації доповідей, самоконтроль.

4	Структура міжособистісної взаємодії. Стратегії і тактики впливу	Розглянути контексти міжособистісної взаємодії, простір міжособистісної взаємодії, охарактеризувати поняття особистого впливу, влади і лідерства; охарактеризувати типи особистого впливу і маніпуляції в спілкуванні; розкрити тактики впливу та самопрезентацію.	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль, самостійна робота, тестування, самоконтроль.
5	Почуття та емоції в спілкуванні 1.	Розглянути основні характеристики почуттів та емоцій в спілкуванні, види соціальних емоцій, способи управління емоціями і почуттями; обумовити етапи розвитку відносин та фактори стабільності у спілкуванні	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль (самостійна робота, презентації доповідей, тестування, самоконтроль.

6	Проблемне та успішне спілкування	Розглянути порушення, бар'єри, труднощі спілкування, дефіцитне спілкування та дефектне спілкування; розкрити поняття, критерії і рівні успішності спілкування, охарактеризувати стилі спілкування як фактори успішності	Опрацювати відповідні наукові джерела, поточний контроль (усне опитування, виконання індивідуальних завдань): періодичний контроль (самостійна робота, контрольна робота, презентації доповідей): самоконтроль.
---	----------------------------------	---	---

4. Система оцінювання курсу (зразок)

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	45
Самостійна робота	5
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – залік. Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 45 балів за поточне оцінювання і виконання індивідуальних завдань, 5 балів – самостійну роботу. По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок на семінарських заняттях у 5-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 9, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 50 балів. Залікова робота 50 балів.</p>
-----------------------------------	--

Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+20+5)
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література:

1. Абрамович С. Д. Риторика / С. Д. Абрамович, М. Ю. Чікарькова. – Львів, 2001.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С. Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 342 с.
3. Борг Д. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. – Харків : Вид-во «Ранок» : Фабула, 2019. – 304 с.
4. Ворошук О., Лемко Г. Комунікативна культура фахівця: понятійно-категоріальна сутність/ Актуальні проблеми соціальної роботи: досвід і перспективи: Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Кам'янець-Подільський, 8 квітня 2021 року). Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2021. С. 13-17.
5. Гриценко Т.Б. Етика ділового спілкування: навч. пос. / за ред. Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
6. Джонсон Девид В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Девид В. Джонсон; пер. з англ. В. Хомика. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003. – 287 с.
7. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. / В. М. Манакін. — К. : ВЦ «Академія», 2012. — 288 с. — (Серія «Альма-матер»).
8. Піз А. Мова рухів тіла / Аллан Піз, Барбара Піз. – КМ-БУКС, 2015. – 416 с.
9. Сайтерли І.А. Культура міжособистісних стосунків: навчальний посібник / І.А. Сайтерли. – К.: «Академвидав», 2007. – 239 с.
10. Семенюк О.А. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. / О.А. Семенюк, В.Ю. Паращук. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 240 с. (Серія «Альма-матер»)
11. Філоненко М. Психологія спілкування: навчальний посібник / М. Філоненко – К. : Центр учбової літератури, 2008.- 224 с. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-163.html>
12. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник / О.В. Яшенкова. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010. – 309 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Ворощук Оксана Дмитрівна
Контактна інформація викладача	+380972242092 oksana.voroshchuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ➤ Лист МОН України — До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності.
--------------------------	--

	Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
--	--

Пропуски занять (відпрацювання)	Відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ — Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника І (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) якщо, студент виконав завдання пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.

Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/ . Рекомендовані платформи Coursera, Edera, Prometheus.
--------------------	---

Викладач

Ворощук О. Д.